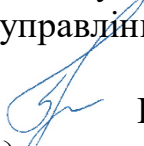

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічний
Кафедра педагогіки та управління навчальним закладом

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри педагогіки та
управління навчальним закладом

Геннадій БЕСАРАБЧУК
підпис

29 серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

підготовки здобувачів вищої освіти
другого(магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою *Управління навчальним закладом*
спеціальності *073 Менеджмент*
галузі знань *07 Управління та адміністрування*
мова навчання *українська*

2023-2024 навчальний рік

Розробник програми: *Олена ДУТКО, канд. пед. наук., старший викладач
кафедри педагогіки та управління навчальним закладом*

Ухвалено на засіданні кафедри педагогіки та управління навчальним
закладом

Протокол № 7 від 29 серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Геннадій БЕСАРАБЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Методика наукових досліджень» як дисципліна з переліку освітніх компонентів загальної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, має забезпечити формування у здобувачів вищої освіти інтегральної та загальних компетентностей у майбутніх менеджерів освіти відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівця, озброїти студентів ґрунтовними знаннями з методики наукових досліджень та набуття практичних умінь і навичок щодо організації та проведення наукового дослідження в галузі освітнього менеджменту, зокрема, підготовка до організації та проведення кваліфікаційної роботи.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- 1) активне залучення майбутнього фахівця до навчально-дослідницької і науково-методичної роботи;
- 2) розвиток у здобувачів творчих здібностей, ініціативності, самостійності, логічного мислення;
- 3) оволодіння здобувачами науково-методичними основами наукових досліджень;
- 4) формування загальної компетентності стосовно вибору напрямку наукового дослідження, логіки та методики проведення наукових досліджень, роботи з джерелами інформації, їх відбору, класифікації, опрацювання та аналізу;
- 5) формування здатності у майбутніх фахівців програмувати елементи дослідження, представляти їх результати, забезпечувати статистичну обробку експериментальних даних.

Програма вивчення навчальної дисципліни “Методика наукових досліджень” укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Управління навчальним закладом галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	перший	перший
Семестр вивчення	I	I
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	16	8
Практичні заняття	14	4

Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: дисципліна вивчається в першому семестрі.

5. Програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, зокрема, управління навчальним закладом, або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність проведення досліджень з проблем освітнього менеджменту на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту загальної підготовки «Методика наукових досліджень» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

ПРН 11 Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

Зокрема:

- володіти навичками критичного аналізу наукових робіт і системного підходу до аналізу наукових проблем сучасного менеджменту і освіти; навичками застосування методології наукового дослідження при виконанні дослідницьких робіт; навичками оцінки теоретичних концепцій і методологічних парадигм сучасного наукового пізнання; використання отриманих знань в процесі соціального прогнозування, проектування і конструювання;
- організовувати дослідно-експериментальну та дослідницьку роботу у галузі освіти; використовувати педагогічні інновації у власній професійній діяльності; аналізувати сучасні тенденції нововведень в освітню сферу, чинники, що визначають успішність інноваційних процесів в освіті; представляти результати у наукових роботах і власних публікаціях.
- здійснювати самостійне спостереження, письмове викладення матеріалу й оформлення підсумків науково-дослідної роботи, вміння публічно захищати її результати та висновки, що сприяє розвитку наукового мислення, підвищенню рівня і якості загальної та професійної підготовки.
- аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і освітнього менеджменту; уміти самостійно

вирішувати актуальні наукові та професійні задачі; застосовувати отримані знання і практичні вміння під час вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення освітнього процесу в закладах освіти, управління закладом освіти; розвивати вміння аналізувати, узагальнювати та критично оцінювати теоретичні положення, виробляти власну точку зору з проблем дослідження.

- формувати стратегію пошуку сучасних наукових досягнень у сфері менеджменту освіти, вміти їх самостійно застосовувати при розв'язанні прикладних проблем; уміти робити висновки і розробляти конкретні методичні рекомендації при розв'язанні виявлених проблемних питань.

7. Засоби діагностики результатів навчання: виконання тестових завдань, модульної контрольної роботи, індивідуальних завдань, підготовка студентських презентацій.

8. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	Зокрема					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Наукові дослідження в освітньому процесі: загальні положення	14	2	2	-	-	10	-
Тема 2. Технологія наукового дослідження.	18	4	4	-	-	10	-
Тема 3. Поняття про методологію, методологічну основу наукового дослідження, метод наукового пізнання.	14	2	2	-	-	10	-
Тема 4. Методи емпіричного рівня дослідження.	16	2	2	-	-	12	-
Тема 5. Теоретичні методи дослідження. Методи математичної і статистичної обробки даних.	16	4	2	-	-	10	-
Тема 6. Наукова робота, основні вимоги до неї. Академічна доброчесність.	12	2	2	-	-	8	-
Разом годин	90	16	14	-	-	60	-

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	Зокрема					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Наукові дослідження в освітньому процесі: загальні положення	14	-	-	-	-	14	-
Тема 2. Технологія наукового дослідження.	18	2	2	-	-	14	-
Тема 3. Поняття про методологію, методологічну основу наукового дослідження, метод наукового пізнання.	14	2	1	-	-	11	-
Тема 4. Методи емпіричного рівня дослідження.	16	2	1	-	-	13	-
Тема 5. Теоретичні методи дослідження. Методи математичної і статистичної обробки даних.	16	1	-	-	-	15	-
Тема 6. Наукова робота, основні вимоги до неї. Академічна доброчесність.	12	1	-	-	-	11	-
Разом годин	90	8	4	-	-	78	-

9. Форми поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточне усне опитування, тестування в модульному об'єктно-орієнтованому динамічному середовищі MOODLE, модульна контрольна робота, залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Розподіл балів:

— сумарна максимальна кількість балів з дисципліни протягом семестру становить 100 балів; 100 балів складаються з балів поточного та модульного контролю; — зміст навчальної дисципліни передбачає один змістовий модуль, яких завершується модульним контролем (МК); — бали за змістовий модуль (ЗМ) складаються з двох компонентів : балів поточного контролю та балів модульного контролю. Причому максимальна кількість балів з поточного контролю становить 50; максимальна кількість балів з модульного контролю (контрольна робота) – 50 б.

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	
50 балів	50 балів	

Поточний контроль (50 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати, порівнювати явища та процеси на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача дає прості відповіді на запитання.
Середній	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати освітні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на

		підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати наукове повідомлення і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, категорії; формулює методологічні принципи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані навички пошуку наукового матеріалу, здатний до його аналізу, систематизації.
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями з дисципліни та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості науково-дослідної діяльності; робить аргументовані наукові висновки; практично оцінює сучасні здобутки педагогічної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні педагогічні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні педагогічні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав

модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Контроль самостійної роботи студента здійснюється під час усного чи письмового опитування на практичних заняттях. Окремого балу за цей вид роботи не передбачено.

Метою та завданнями самостійної роботи студентів під час вивчення "Методики наукових досліджень" є:

- опрацювання та осмислення лекційного матеріалу;
- формування навчально-методичного підґрунтя та організаційної основи розвитку мотивації до навчання;
- підготовка студентів до практичних занять з теоретичних та практичних проблем курсу на основі самостійного вивчення окремих питань та освоєння рекомендованої літератури;
- надання можливості студентам виконувати завдання, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартизованих завдань;
- контроль поточних знань студентів шляхом опитування на практичних заняттях, а також тестування.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- ☐ організації самостійної навчальної діяльності;
- ☐ самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- ☐ праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- ☐ конспектування літературних джерел;
- ☐ роботи з довідковою літературою;
- ☐ опрацювання статистичної інформації;
- ☐ підготовка доповідей з проблем курсу.

Кожен студент повинен уміти раціонально організовувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків в освітньому процесі.

Модульна контрольна робота (50 балів)

МКР передбачає визначення рівня теоретико-практичної компетентності з методики наукових досліджень через виконання відповідних завдань.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь з методики наукових досліджень.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Контрольна робота містить питання з основних питань курсу, що вивчалися на аудиторних заняттях та виносилися на самостійне опрацювання.

Для успішного виконання модульної контрольної роботи необхідно звернути особливу увагу на те, що формулювання запитань передбачають не лише відтворення вивченого теоретичного матеріалу, але й вміння аналізувати, порівнювати, наводити власні приклади, аргументувати свою думку тощо. Відповідаючи на питання контрольної роботи потрібно висловлюватися грамотно, логічно, підкріплювати теоретичний матеріал власними прикладами, демонструючи своє розуміння основних положень.

При оцінюванні результатів модульної контрольної роботи, враховується:

- 1) рівень засвоєння знань з курсу (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість актуалізації студентами знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура мовлення);
- 3) сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;
- 4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;
- 5) якість виконання роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Норми оцінювання:

Оцінки «**відмінно**» (45-50 балів) заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання.

Оцінки «**добре**» (38-44 балів) заслуговує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою

завдання, засвоїв матеріал рекомендованих джерел. Проте при цьому допустив несуттєві неточності, пропуски чи помилки.

Оцінки «задовільно» (30-37 балів) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною матеріалу рекомендованої літератури.

Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки під час виконання модульної контрольної роботи.

Оцінка «незадовільно» (0-29 балів) виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною літературою курсу.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, які не виявили знань або виявили їх недостатньо під час виконання модульної контрольної роботи.

Семестровий залік

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з навчальної дисципліни.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та „не зараховано”/„незадовільно” за національною шкалою.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Зараховано

75-81	С (добре)	Зараховано
67-74	D (задовільно)	
60-66	Е (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

Студент має можливість покращити поточну оцінку виконавши додаткові завдання з дисципліни. А саме: 1) підготувати до друку наукову статтю за темою кваліфікаційної роботи; 2) за відповідною темою скласти 30 тестових завдань.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (нова редакція) (Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання здобутих шляхом здобуття неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації.

11.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (404), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний

комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

12. Рекомендована література:

Основна:

1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ–Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
2. Дутко О.М., Лебідь І.Ю. Методика наукових досліджень : Навчально-методичний посібник [видання друге, доповнене та перероблене] / автори–упорядники О.М. Дутко, І.Ю. Лебідь. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В, 2023. 160 с.
3. Дутко О.М. Методика наукових досліджень : навчально-методичний посібник / авторупорядник О.М. Дутко. Кам'янець-Подільський, 2020. 158 с.
4. Федорчук В.В. Методика наукових досліджень : Навчально-методичний посібник / автор-упорядник В.В. Федорчук. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2022. 132 с.
5. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
6. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

Допоміжна:

1. Грищенко У. М., Грищенко О. А., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень: Навч. пос. Київ, 2001. 346 с.
2. Крушельницька В. О. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Київ, 2003. 192 с.
3. Лавриш Ю.Е. Особливості організації науково-дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: : Філологія. Педагогіка.* 2013. Вип. 2. С. 72–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vntufil_2013_2_13.
4. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т.І. Щербак. Суми, 2016. 260 с.
5. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
6. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
8. Пєхота О.М., Єрмакова І.П. Основи педагогічних досліджень: навч.посіб. 2–ге вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2013. 287 с.

9. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556–VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 05.10.2022).

10. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ, 2007. 254 с.

11. Федорова Н.Є. Фактори розвитку науки під впливом еволюції суспільства. *Вісник Дніпропетровського університету*
Серія: Економіка. 2012. Вип. 6. URL:
<http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201263/249-254.html>

12. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ, 2004. 240 с.

Рекомендовані джерела інформації :

1. Міністерство освіти і науки України: Головна. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

2. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. URL: <http://www.economics.in.ua/2023/07/27.html>

3. <http://ped-series.kpnu.edu.ua/>

4. Педагогічна освіта: теорія і практика. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/>

5. Всеосвіта – Національна освітня платформа. URL: <https://vseosvita.ua/>

6. Освітній проект «На урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>

7. EdEra — українська студія онлайн-освіти. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>

8. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/>

9. Prometheus – найбільша платформа онлайн-курсів в Україні. URL: <https://prometheus.org.ua/>